

Harnessing Talent Platformin Health-työryhmä – Ratkaisuja sosiaali- ja terveysalan osaajapulaan

29.12.2025

Tausta ja tavoitteet

EU-komission syksyllä 2023 käynnistämä Harnessing Talent Platform (HTP) on jaetun tietämyksen ja kokemusten vaihdon foorumi, joka pyrkii tukemaan EU:n alueita selviytymään väestörakenteen muutoksen seurauksista sekä lieventämään korkeakoulutettujen osaajien vähenemiseen liittyviä haasteita. HTP koostuu neljästä teemaryhmästä: terveys (*Health*), digitalisaatio (*Digital*), tutkimus & innovaatio (*Research & Innovation*) sekä aluekehitys (*Territorial*). (Euroopan komissio, 2025a). Tämän artikkelin kirjoittaja on jäsenenä Health-ryhmässä, johon osallistuu asiantuntijoita 12 EU-maasta.

Health-työryhmä keskittyy sosiaali- ja terveysalalla osaajien saatavuuden turvaamiseen ja palvelujen kehittämiseen. Työryhmän tavoitteena on:

- Koota keskeiset sosiaali- ja terveysalan toimijat yhteen ja edistää vuoropuhelua, kokemusten vaihtoa ja tiedon jakamista.
- Tunnistaa uusia ratkaisuja ja hyviä käytäntöjä, joilla voidaan lieventää sosiaali- ja terveysalan osaajapulasta johtuvia alueellisia eroja Euroopan alueella, ja houkutella sekä pitää kiinni alan ammattilaisista.
- Edistää alan ammattilaisten osaamisen kehittämistä (esim. digi- ja vihreän siirtymän taidot) sekä hyödyntää ikääntyvän, mutta työkykyisen väestön kokemusta nykyistä paremmin.

Työryhmän toimet ja tulokset tähän mennessä

Alkuvaiheessa Health-työryhmä tunnisti keskeiset haasteet ja laati kolmesta aihealueesta taustaraportit (***issue papers***): terveysalan osaamisen edistäminen, palvelumallien parantaminen ja työolot, sekä ikääntyvän väestön tuomat haasteet. Tämän pohjalta käynnistettiin ratkaisujen kehittäminen ja tuotosten valmistelu. (Euroopan komissio, 2025a).

Ensimmäisiin konkreettisiin tuloksiin kuuluu **Hyvien käytäntöjen kokoelma** (*Good Practices Catalogue*, Volume 1), johon koottiin esimerkkejä eri puolilta Eurooppaa siitä, miten sosiaali- ja terveysalan osaajia voidaan kouluttaa, houkutella ja pitää alueilla eli muun muassa uusia koulutusmalleja, digitaalisia palveluratkaisuja sekä ikääntyvien työntekijöiden osaamista hyödyntäviä toimintamalleja. (Euroopan komissio, 2025b).

Yhteisiä menestystekijöitä tarkastelluissa hyvissä käytännöissä olivat vahva monitoimijayhteistyö, institutionaalinen tuki ja loppukäyttäjien varhainen osallistaminen. Tarvelähtöisyys ja alueellinen räätälöinti varmistivat toimenpiteiden osuvuuden ja vaikuttavuuden eri konteksteissa. Useat hankkeet hyödynsivät innovatiivisia menetelmiä ja teknologioita, kuten digitaalisia alustoja, tekoälyä ja modulaarisia koulutusratkaisuja. Kestävyyttä ja skaalautuvuutta edistettiin yhdistämällä julkista ja yksityistä rahoitusta sekä integroimalla toimenpiteet osaksi alueellisia ja kansallisia strategioita. Lisäksi tehokas viestintä ja kohderyhmien tavoittaminen olivat keskeisiä osallistumisen ja sitoutumisen kannalta. Näiden tekijöiden yhdistelmä luo perustan onnistuneille ja vaikuttaville ratkaisuille terveysalan osaajapulan ja palvelujen saatavuuden haasteisiin eri puolilla Eurooppaa. (Euroopan komissio, 2025b).

Lisäksi työryhmä toteutti laajan kyselyn terveysalan ammattilaisille 21 EU-maassa. Tulosten mukaan työolosuhteet ja organisaatiokulttuuri ovat ratkaisevan tärkeitä alan vetovoimalle: yli 80 % vastaajista arvioi ne uravalinnoissaan ”erittäin tärkeiksi”. Myös urakehitysmahdollisuudet sekä hyvä työn ja muun elämän tasapaino korostuivat, kun taas pelkkä palkka ei enää riitä sitouttamaan osaajia. Nämä havainnot on koottu työryhmän julkaisemaan ***Briefing paper*** -raporttiin, joka tarjoaa tietoa ja suosituksia terveysalan päättäjille. (Euroopan komissio, 2025c.)

Tulevat suunnitelmat

Seuraavaksi Health-työryhmä viimeistelee laajaa suositusraporttia, jossa esitellään keinoja parantaa sosiaali- ja terveysalan palvelumalleja ja työoloja, hyödyntää ikääntyvän väestön osaamista sekä kehittää henkilöstön osaamista (reskilling/upskilling) muuttuviin tarpeisiin. Suunnitteilla on myös yhteinen suositusasiakirja peruspalvelujen saatavuuden ja elämänlaadun parantamiseksi. Tämä tuotetaan yhdessä muiden HTP-ryhmien kanssa. Lisäksi valmisteilla on myös Hyvien käytäntöjen kokoelman toinen osa (*Good Practices Catalogue*, Volume 2), johon kootaan uusia esimerkkejä esimerkiksi tekoälyn hyödyntämisestä ja ympäristövastuullisuuden edistämisestä terveydenhuollossa. (Euroopan komissio, 2025a).

Tanja Hautala
Tutkimus- ja kehittämispäällikkö SEAMK

Kirjoittaja työskentelee SEAMKissa Hyvinvoinnin ja luovuuden tutkimus- ja kehittämispäällikkönä ja on ollut jäsenenä HTP:n Health teemaryhmässä sen perustamisesta lähtien.

Asiasanat: Harnessing Talent Platform, Euroopan komissio, sosiaali- ja terveysala, osaajapula

Lähteet

Euroopan komissio. (2025a). *Health Working Group – Harnessing Talent Platform*. Inforegio. https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/harnessing-talent-platform/working-groups/health-working-group_en

Euroopan komissio. (2025b). Good practices catalogue (Volume 1): Harnessing Talent Platform – Working Groups. Directorate-General for Regional and Urban Policy. https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/harnessing-talent-platform/working-groups/health-working-group_en

Euroopan komissio. (2025c). *Insights into EU healthcare talent: what matters most for professionals*. Inforegio. https://ec.europa.eu/regional_policy/whats-new/newsroom/30-09-2025-insights-into-eu-healthcare-talent-what-matters-most-for-professionals_en